

SAMEN

**VERANDEREN WE
LEIDSCHELDAM-VOORBURG**

Verkiezingsprogramma 2022-2026

GROENLINKS
LEIDSCHELDAM-VOORBURG

INHOUD

Voorwoord lijsttrekker	3
Inleiding	5
Gelijke kansen voor iedereen	7
Wonen is een basisrecht	11
Energie van de toekomst	14
Duurzame economie	17
Een schonere gemeente	20
Fietsers en voetgangers op één	23
Meer groen voor mens en dier	27
Eerlijke zorg	30
Met elkaar en voor elkaar	33
Leidschendam-Voorburg van ons allemaal	36
Hoe gaan we het betalen?	40



raadhuis 72

WOMAN UP

VOORWOORD

LIJSTTREKKER

BESTE LEZER,

We leven in een bijzondere tijd. De toeslagenaffaire, de Urgenda-zaak, Black Lives Matter. De woningnood, de stikstof-crisis en de boerenprotesten. Een pandemie die onze levens ondersteboven keert. En ondertussen verandert het klimaat waar we bij staan. Overstromingen in Limburg, aardbevingen in Groningen. De wereld verandert, de politieke wind verandert van richting, en langzaam daagt overal het besef: gezondheid is onze belangrijkste welvaart, klimaatverandering onze grootste bedreiging.

De wereld verandert snel, dus onze gemeente verandert mee. We moeten wel. Want zekerheid kan niet statisch zijn. Als we willen voortbestaan, moeten we meebewegen. Het is onze taak om te zorgen dat iedereen de kans krijgt om mee te veranderen en om te zorgen dat niemand wordt vergeten. We moeten onze inwoners geven wat ze nodig hebben, om deze veranderingen mee te maken. We moeten niet alleen een betere toekomst beloven, zekerheid gaat ook over het hier en het nu.

Bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde voor vrijheid. Armoede en autonomie sluiten elkaar per definitie uit. Uit onderzoek blijkt elke keer dat geldzorgen zoveel stress veroorzaken, dat mensen het overzicht kwijtraken. Schulden maken dat je brein overkookt. Je kunt mensen dan niet vanaf een zijlijn aanmoedigen om “zelfredzaam” te zijn. De gemeente moet er zijn, naast ze staan en helpen de weg te vinden. En soms moet de gemeente mensen gewoon geven wat ze nodig hebben, als niemand anders het doet.

Daarom bouwt GroenLinks aan een gemeente waar inwoners op kunnen rekenen. Leidschendam-Voorburg moet een gemeente worden waarin álle mensen durven vertrouwen dat hun toekomst veilig is. Wij werken aan een plek waar mensen weten dat ze altijd boodschappen kunnen doen, dat ze altijd een huis hebben om in te wonen, en dat ze altijd de verwarming kunnen aanzetten als het koud is. We zoeken naar ruimte voor vluchtelingen, die ook een veilige woonplaats nodig hebben. Wij strijden voor een gemeente waar alle kinderen naar een goede school toe gaan, een stageplaats vinden en daarna werk. Wij willen dat inwoners durven ontspannen in het vertrouwen dat er hulp komt, als ze ziek worden of hun baan verliezen.

Wij willen wonen in een gemeente die zorgt dat iedereen mee kan doen aan de energietransitie, waarin de lucht steeds schoner wordt en de natuur steeds meer ruimte krijgt. Natuur is belangrijk voor het klimaat, voor waterberging en dus voor onze veiligheid. Maar het is ook een stuk gezelliger. Natuur helpt ons te ontspannen. Meer ruimte voor de natuur, betekent meer ruimte voor wat ons menselijk maakt. Daarom wil GroenLinks ook veel meer gezelligheid op straat voor mensen die wandelen, voor kinderen die spelen, voor burens die elkaar ontmoeten. En natuurlijk liggen in de toekomst op alle daken zonnepanelen.

Wat mij betreft zijn dit geen dromen, maar plannen. Het is een kwestie van doen. Hoe, dat leest u in dit programma. Doet u mee?



INLEIDING

SAMEN VERANDEREN WE LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Corona heeft ons laten zien wat echt belangrijk is: een groene omgeving, goede zorg en bovenal verbinding met elkaar. Corona heeft ons ook laten zien dat dingen anders kunnen en dat lastige zaken wél aangepakt kunnen worden als we het echt willen. Als corona voorbij is, willen we dus niet terug naar hoe het was. Wij willen deze kans aangrijpen om onze gemeente groener, eerlijker en inclusiever te maken.

Juist nu onze leefwereld onder druk staat door klimaatverandering, kansenongelijkheid en toenemende discriminatie is het belangrijk dat we een samenleving creëren waarin we solidair zijn met elkaar, met andere levende wezens én met generaties die nog komen gaan. GroenLinks wil een gemeente waarin iedereen gelijkwaardig is en waarin we in balans leven met elkaar en de natuur. We moeten herijken wat echt belangrijk is en onze samenleving en onze gemeente daarop inrichten. Een samenleving met een stevige focus op duurzaamheid en eerlijke verdeling. Een inclusieve, sociale en groene gemeente.

We veranderen het perspectief. Niet de verandering is onhaalbaar, integendeel: het vasthouden aan de huidige situatie is een doodlopende weg. Voor echte verandering in de gemeente combineren we onze groene met onze linkse idealen. Het is voor ons geen kwestie van of groen of links, maar juist van de combinatie. We maken bijvoorbeeld vaart met de energietransitie én we zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen. We bouwen natuurinclusief én zorgen ervoor dat nieuwe woningen betaalbaar zijn. We zetten in op meer openbaar vervoer én zorgen dat iedereen het kan betalen. Dat lijken tegenstellingen, maar dat zijn het niet. Het is ambitieus, maar het kan echt.

GroenLinks gelooft dat onze gemeente een partij nodig heeft die groene en linkse politiek verbindt. Meer groen, meer links. Meer GroenLinks dus.

In ons verkiezingsprogramma laten we in 10 thema's zien met welke punten GroenLinks voor een duurzamer en socialer Leidschendam-Voorburg aan de slag gaat. Deze thema's zijn: gelijkheid, wonen, energietransitie, duurzame economie, schone leefomgeving, vervoer, natuur, zorg, gemeenschap en inclusiviteit.



GELIJKE KANSEN

VOOR IEDEREEN

IEDEREEN VERDIENT EEN EERLIJKE KANS

GroenLinks gelooft erin dat iedereen wat van het leven wil maken. Iedereen wil zich nuttig maken, alle ouders willen zelf voor hun kinderen zorgen en ieder mens wil zichzelf ontwikkelen. Maar door de groeiende ongelijkheid is dit helaas niet voor iedereen mogelijk. Als we de kansenongelijkheid verkleinen, is dat voor iedereen beter. Als gemeente kunnen we hier een cruciale rol in spelen.

Zo hebben we de afgelopen jaren de ooievaarspas en schoolspullenpas toegankelijk gemaakt voor kinderen uit gezinnen met schulden, hebben we ons hard gemaakt om menstruatie-armoede tegen te gaan en ook hebben we aandacht gevraagd voor taallessen voor statushouders en voor betere service voor mensen in de bijstand. Maar er is nog meer te doen om iedereen een eerlijke kans te bieden. Bovendien moeten we af van het cynisme binnen de overheid, die inwoners bij voorbaat wantrouwt en meer gericht is op fraudebestrijding dan mensen helpen hun autonomie te hervinden. De toeslagenaffaire heeft dat nog maar eens duidelijk gemaakt. GroenLinks kiest daarom voor een systeem van vertrouwen in plaats van wantrouwen.

Nog altijd blijkt uit onderzoek dat mensen die in armoede leven of gebukt gaan onder schulden, ongezonder zijn, minder oud worden en ongelukkiger zijn. Dat moet anders. Door gezinnen te ondersteunen, kunnen we de vanzelfsprekendheid waarmee kinderen de armoede van hun ouders erven, terugdringen. Zodat de 10% van de kinderen die nu nog in armoede opgroeit in onze gemeente echt een eerlijke kans hebben.

PROGRAMMAPUNTEN

- Niemand mag in onzekerheid leven omdat er te weinig geld is. Veel praktische initiatieven zijn broodnodig. Daarnaast willen we een experiment starten met het basisinkomen om te kijken hoe de gemeente kan bijdragen aan een eerlijker systeem. Een basisinkomen kan de armoedeval tegengaan én creëert bestaanszekerheid voor iedereen.
- We willen een hogere inkomensgrens voor minimaregelingen. Daarbij blijven we monitoren hoe de regelingen die we hebben en de grenzen die daaraan zitten in de praktijk impact maken op het leven van onze inwoners. Waar ruimte is om drempels te verlagen, doen we dat.
- We verruimen de mogelijkheden voor collectieve ziektekostenverzekeringen en passen maatwerk toe als de dekking van onze bestaande regeling niet toereikend is, zoals bij sommige behandelingen van autisme of medicijnen voor ADHD.

- De gemeente communiceert actief welke regelingen bestaan voor mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Mensen die recht hebben op ondersteuning, maar het nog niet hebben aangevraagd, worden daar actief op gewezen wanneer zij in gesprek zijn met een ambtenaar van de gemeente. Ook partners van de gemeente worden aangemoedigd om onze inwoners te begeleiden naar de regelingen die op hen van toepassing zijn.
- Een menselijke uitvoering van de participatiewet, die uitgaat van vertrouwen en potentieel, in plaats van de cynische gedachte dat elke cliënt een potentiële fraudeur is. We stoppen met telkens meer geld uitgeven aan het opsporen van fraude. Het geld dat we daarmee besparen investeren we in het begeleiden van mensen naar een betaalde baan of vrijwilligerswerk.
- Inwoners die een uitkering van de gemeente ontvangen worden geholpen door een mens, niet door een website of een mailbox. We verbeteren de interne communicatie van de gemeente, zodat mensen niet meer van het kastje naar de muur worden gestuurd.
- Voor 2021 zijn de gemeentelijke belastingen kwijt gescholden voor de gedupeerden van de toeslagenaffaire. GroenLinks wil dat dit wordt herhaald zolang het nodig is.
- We verkleinen de ongelijkheid tussen kinderen. Kinderen moeten voldoende middelen hebben om naar school te gaan, bijvoorbeeld door middel van de schoolspullenpas. Maar ook als er een schoolreisje is, willen we dat alle kinderen meekunnen. Daarom nemen we de financiële drempels voor schoolgebonden activiteiten weg. Daarnaast geeft de gemeente subsidie aan scholen om voor kinderen fruit en ontbijt op school te verzorgen, zodat ieder kind een goede start heeft.
- We starten een experiment met gratis kinderopvang. Dit is goed voor de ontwikkeling van kinderen en zorgt ervoor dat alle ouders ruimte hebben om te werken.
- Goede samenwerking tussen kinderopvang, jeugdzorg en primair onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Daarom blijven we ons inzetten voor de integrale kindcentra in onze gemeente. De gemeente helpt zo nodig bij het onderhouden van deze samenwerking.
- In Nederland gaan kinderen en jongeren met een beperking vaker van school zonder hun diploma te halen. Samen met het sociaal servicepunt geven we hier meer aandacht aan, want iedereen heeft recht op passend onderwijs.
- Elke student verdient een passende stageplek. Daarom geeft de gemeente het goede voorbeeld door meer stageplekken aan te bieden en bedrijven te stimuleren dit ook te doen. Iedere student krijgt hierbij een eerlijke kans en er is geen ruimte voor stagediscriminatie.

- We bieden gratis menstruatieproducten voor mensen die dat nodig hebben, vrij ter beschikking gesteld in bibliotheken, stadhuis, openbare toiletten en op scholen.
- We zijn tegen de verplichte prestatiewet & kostendelersnorm. In samenwerking met andere gemeenten pleiten we voor versoepeling van de landelijke wetgeving. Mensen met onvoldoende inkomen, die mantelzorg verlenen of tijdelijk mensen in nood opvangen, worden in ieder geval beschermd tegen de kostendelersnorm.
- Een menselijke schuldhulpverlening is nodig. We helpen inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium met schulden. Daarbij breiden we het vroeg signaleren van betalingsachterstanden uit en we nemen waar mogelijk schulden over, om het proces te versimpelen en stress te verminderen. We geven daarnaast aandacht aan de mentale druk die schulden veroorzaken en betrekken daar ook zorgwerkers en hulpverleners van andere disciplines bij.
- We richten ons sociaal domein in op preventie en op versterking van de autonomie van onze inwoners. Door mensen in een vroeg stadium een steun in de rug te geven, voorkomen we dat er later meer of zwaardere hulp nodig is. We bekijken de eigen mogelijkheden van mensen en richten daar de ondersteuning op in.
- Er komt meer experimenteerruimte voor bijverdienmogelijkheden voor bijstandsgerechtigden.
- We bevorderen werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er worden afspraken gemaakt met bedrijfsleven over het in dienst nemen van jongeren, ouderen, laaggeschoolden en personen met een beperking. Daarnaast stimuleren we bedrijven om mensen een leerwerktraject aan te bieden.
- We pakken analfabetisme en laaggeletterdheid aan, bijvoorbeeld met wijkgericht taalonderwijs en het begeleiden van mensen om digitaal vaardig te worden.
- We maken het mogelijk voor inburgeraars om te werken of vrijwilligerswerk te doen, zodat ook zij snel kunnen meedoen.
- Er wordt gezorgd voor meer gesubsidieerd werk zoals STIP-banen (voor mensen die langdurig in de bijstand zitten), zo krijgen meer mensen de kans arbeidservaring op te doen. We bevorderen doorstroom naar regulier werk. Voor regulier werk geldt uiteraard een regulier loon.
- Voor alle gemeentelijke opdrachten geldt een social return van 5%. Met 'social return' besteden bedrijven een percentage van de loonsom van een opdracht aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.



WONEN IS EEN

BASISRECHT

EEN DAK BOVEN JE HOOFD IS EEN GRONDRECHT

Helaas zitten we midden in een wooncrisis waarin dat lang niet voor iedereen vanzelfsprekend is. De wachtlijsten voor een sociale huurwoning zijn enorm, waardoor starters en mensen met lage inkomens nauwelijks aan een woning kunnen komen. Huurwoningen in de vrije sector en koopwoningen zijn voor heel veel mensen onbetaalbaar. De enorme stijging van de huizenprijzen zorgt ervoor dat veel gezinnen en jongeren kansloos zijn op de woningmarkt. Dit moet en kan anders.

Tijdens de vorige periode kwam onze wethouder Floor Kist met het plan om de komende jaren 5000 woningen te bouwen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande groen. Want ons betreft worden deze woningen zo snel mogelijk gebouwd mét minimaal 30% sociale woningbouw.

Meer bouwen alleen is echter niet voldoende. Het gaat ook om betaalbaar bouwen, want wonen is een recht, geen verdienmodel. GroenLinks stuurt daarom actief op de bouw van betaalbare sociale huur- en sociale koopwoningen voor starters en eenpersoonshuishoudens, op het tegengaan van woningen als belegging en op het creëren van nieuwe woonruimte in bestaande gebouwen.

PROGRAMMAPUNTEN

- We beginnen zo snel mogelijk met het uitvoeren van de plannen voor 5000 nieuwe woningen en zien streng toe dat minimaal 30% sociale woningbouw is.
- Nieuwbouw mag niet ten koste gaan van het groen in onze gemeente; waar nodig wordt hoogbouw toegepast.
- Nieuwbouw vereist de aanwezigheid van noodzakelijke voorzieningen, goed openbaar vervoer en mogelijkheden voor de fiets.
- We zetten vol in op sociale woningbouw. Bij elk project is minimaal 30% sociale woningbouw. Als dit niet lukt, dan stort de projectontwikkelaar geld in het vereveningsfonds. Dit fonds wordt daarna gebruikt om nieuwe sociale woningen te realiseren. Daarnaast behouden we de bestaande sociale woningen, bij voorkeur bij woningcorporaties in plaats van particulieren. Bij sociale woningbouw in handen van particulieren maken we harde afspraken dat de huur laag blijft.
- Er komt een huurplafond en maximale huurstijging voor huurwoningen in de vrije sector, waarbij een verhuurdersvergunning verplicht is en discriminatie leidt tot het afnemen van de vergunning.
- Er worden afspraken gemaakt met woningbouwverenigingen over het goed onderhouden van sociale woningen.

- Bij nieuwe koopwoningen wordt het verplicht dat de koper er zelf moet wonen. Zo voorkomen we dat koopwoningen als belegging gebruikt worden en de prijzen nog verder stijgen.
- Naast nieuwbouwlocaties creëren we op bestaande locaties nieuwe woonruimte, bijvoorbeeld in leegstaande kantoorpanden.
- We zorgen voor een divers woningaanbod, goed verdeeld over de hele gemeente. Denk daarbij aan een goede mix van eenpersoonswoningen, tweepersoonswoningen, gezinswoningen, woningen voor ouderen en woningen voor jongeren. Ook stimuleren we sociale woonvormen, zoals woongroepen.
- We maken het aantrekkelijk voor ouderen om door te stromen naar een passende en betaalbare woning die beter aansluit op hun (toekomstige) zorgbehoefte. We stimuleren de ontwikkeling van woonzorgcombinaties, waarbij zelfstandig wonen wordt gecombineerd met passende zorg.
- Iedereen verdient een dak boven het hoofd. Daarom regelen we opvang en structurele hulp voor dakloze mensen. Dakloze mensen krijgen eerst zo snel mogelijk een huis, pas daarna worden andere problemen aangepakt. Als een woning niet direct beschikbaar is wordt uiteraard direct gestart met andere hulp.
- We zorgen dat ook statushouders zich hier kunnen vestigen. Wanneer mensen na lange procedures eindelijk een verblijfsvergunning krijgen, is het belangrijk dat ze snel een woning aangeboden krijgen. Onze gemeente moet ook een bijdrage leveren aan deze landelijke opgave.
- Wonen mag niemand uitsluiten of uitbuiten. Discriminatie bij het toewijzen van woningen is uit den boze. Iedereen moet in elke wijk of buurt veilig en prettig kunnen wonen.
- We wijzen centrale plekken aan voor opslag van bouw materiaal, zodat er minder aanvoer-verkeer ontstaat.



ENERGIE VAN

DE TOEKOMST

DE KLIMAATCRISIS IS DE GROOTSTE OPGAVE VAN ONZE TIJD

Wachten kan niet meer: we moeten nú de handen uit de mouwen steken en verloren tijd inhalen. Wij als gemeente zijn daarbij onmisbaar. Overgaan op een duurzaam energiesysteem is van cruciaal belang om klimaatverandering tegen te gaan. Met z'n allen moeten we het verbruik van energie verminderen en de energie die we gebruiken moeten we duurzaam opwekken. Het vroegtijdig betrekken van bewoners, duidelijke communicatie en betaalbaarheid is van doorslaggevend belang om te komen tot een volledig duurzaam energiesysteem.

In 2050 moeten alle huizen van het gas af zijn en zijn aangesloten op een alternatieve warmtebron. In de vorige periode hebben we veel geïnvesteerd in voorlichting en goedkope leningen voor mensen die hun huis willen verduurzamen. Nu wordt het tijd om door te zetten. Ook huurders mogen subsidie krijgen bij het verduurzamen van hun woningen. Daarbij is het belangrijk om niet alleen met goedkope leningen te werken, want mensen met een laag inkomen hebben geen behoefte aan een schuld, hoe laag de rente ervan ook is.

De komende jaren blijven we daarom vol inzetten op de energietransitie én zorgen dat iedereen mee kan doen. Verduurzamen van de woning is niet voor elke bewoner betaalbaar. GroenLinks wil daarom energie-armoede tegengaan en de inwoners helpen met de energietransitie. De energietransitie moet toegankelijk, inclusief en betaalbaar zijn.

PROGRAMMAPUNTEN

- Alle nieuwbouw wordt energieneutraal en gasloos. De gemeente bevordert dat ook oudere woningen op termijn energieneutraal en gasloos worden.
- We verruimen de subsidies voor duurzame maatregelen, zoals isolatie, zonnepanelen en warmtepompen, zodat mensen zelf aan de slag kunnen voor een energieneutraal huis. Dit doen we niet alleen voor huiseigenaren, maar we werken ook samen met woningbouwverenigingen om dit aan te bieden voor huurders.
- Met alle verhuurders maken we afspraken over verdergaande verduurzaming, ook voor de korte termijn.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door op alle daken die van de gemeente zijn of waar de gemeente aan meebetaalt zonnepanelen te leggen. Op schooldaken die daarvoor geschikt zijn komen ook zonnepanelen. Daarnaast worden ondernemers en bedrijven gestimuleerd dit ook te doen.
- Ook de oudere gebouwen in eigendom van de gemeente (sportzalen, wijkgebouwen enzovoorts) worden verduurzaamd. Alle scholen verduurzamen we met gemeentelijke subsidie, nieuwe schoolgebouwen moeten energieneutraal zijn.

- We stimuleren inwoners om hun huizen energiezuiniger te maken en mensen die minder geld te besteden hebben, bieden we daarbij persoonlijke begeleiding aan, waaronder het wegwijs maken naar subsidies en financieringsmogelijkheden. Energie en verduurzaming laten we samengaan met lagere woonlasten voor huurders.
- We stimuleren inwoners tot het realiseren van projecten waarmee gezamenlijk grotere hoeveelheden zonnepanelen aangeschaft kunnen worden. We bieden ze daarbij in samenwerking met de Energy Common (EC-LV) en Zon op Leidschendam-Voorburg (ZonopLV) een loket aan dat hen ontlast van administratie en bureaucratische rompslomp. Inwoners met een kleine beurs geven we de kans om hiervan lid te worden.
- We experimenteren met innovatieve manieren om zonne-energie op te wekken, zoals zonnepanelen op carports, gevels, bushokjes, hekwerken, geluidswanden, lantaarnpalen. Daarnaast stimuleren we experimenten met nieuwe vormen van energie, opwek, opslag en energiedragers zoals waterstof.
- We stellen sociale en groene voorwaarden aan zon- en windprojecten om hiermee de macht in te perken van grote grondeigenaren en projectontwikkelaars. De regie moet liggen bij de gemeente. Daarbij is het belangrijk dat inwoners niet alleen de lasten, maar ook de lusten delen van een mogelijke windmolen in hun omgeving. In onze gemeente worden alleen windmolens gebouwd die voor 75 procent in eigendom zijn van onze inwoners, die zich verenigen in een energiecoöperatie. Daarnaast mogen windmolens niet in de buurt van woonwijken geplaatst worden. Voor iedere windmolen wordt een omgevingsfonds opgericht, zodat iedereen in de buurt kan meeprofiteren van de opbrengst.



DUURZAME

ECONOMIE

WIJ GAAN VOL VOOR GROENE GROEI

We vinden dat de gemeente meer mag doen om te zorgen dat onze economie duurzamer en socialer wordt. Om dit te bereiken wordt de gemeente aanjager van deze groei en worden bedrijven gestimuleerd en geholpen om duurzamer te worden. De gemeente geeft hierbij zelf het goede voorbeeld en zal lokaal en duurzaam inkopen waar dit kan.

Naast het duurzamer maken van onze economie zijn we groot voorstander van het vergroten en stimuleren van de lokale economie. De lokale economie heeft in de coronacrisis een harde klap gekregen. We hebben bewondering voor alle hardwerkende ondernemers die hun hoofd boven water hebben gehouden. We waren dan ook blij om te zien dat er veel lokale initiatieven ontstonden, zoals support your locals. We blijven ons hard maken voor steun aan de lokale economie en ondernemers.

De komende periode zetten we grote stappen naar een circulaire gemeente. In een circulaire economie is alles wat gebruikt wordt herbruikbaar en zal ook ons afval zoveel mogelijk hergebruikt worden. Landelijk is afgesproken dat in 2050 de Nederlandse economie volledig circulair is en in 2030 voor de helft. Wat GroenLinks betreft kunnen we daar niet snel genoeg mee beginnen en zet Leidschendam-Voorburg nu al stappen voorwaarts om zo snel mogelijk een circulaire gemeente te zijn.

PROGRAMMAPUNTEN

- De economie in Leidschendam-Voorburg is in 2030 voor de helft circulair en in 2050 volledig circulair. Dit geldt ook voor de openbare ruimte en voor de bouw. Wanneer gebouwen, wegen, lantaarnpalen of andere objecten worden gesloopt, worden de materialen ervan gebruikt om iets nieuws te maken. Bij renovaties en nieuwbouw wordt bij voorkeur en waar mogelijk gewerkt met gebruikte materialen.
- De gemeente werkt zoveel mogelijk samen met duurzame bedrijven en koopt lokaal, klimaatneutraal en circulair in. Waar er nog geen duurzame oplossingen zijn, zorgt de gemeente dat bedrijven aangemoedigd worden om te verduurzamen. Niet de aanschafprijs is leidend, maar duurzaamheid.
- We maken afspraken met horeca en winkeliersverenigingen over afvalscheiding en het verminderen van afval, duurzame logistiek, voedselverspilling en het voorkomen van energieverpilling.
- We gaan voor duurzame groei in elke wijk. Iedere wijk krijgt een groene wijkwerker die initiatieven van wijkbewoners ondersteunt, zoals het delen van auto's en spullen, het aanbieden van klussen en reparatiewerkzaamheden.
- De gemeente steunt initiatieven rondom afvalpreventie, hergebruik en reparatie. Waar hergebruik niet mogelijk is wordt ingezet op hoogwaardige recycling.

- De gemeente wordt een fairwork-gemeente. De gemeente werkt niet samen met bedrijven die geen fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden garanderen. De gemeente geeft het goede voorbeeld door medewerkers na een proefperiode een vaste baan aan te bieden.



EEN SCHONERE

GEMEENTE

DE CORONACRISIS HEEFT LATEN ZIEN HOE BELANGRIJK HET IS OM TE KUNNEN GENIETEN IN JE EIGEN BUURT

Buiten zijn bleek onmisbaar om de fysieke en mentale gezondheid op peil te houden. Een fijne leefomgeving is een schone leefomgeving en hieraan kunnen we nog veel verbeteren. In een schone gemeente is de luchtkwaliteit goed en zwerft er geen afval rond. Dit is onze inzet voor een schoner Leidschendam-Voorburg.

De afgelopen jaren hebben we ons al ingezet voor een gemeente met zo min mogelijk afval en zwerfafval en dit willen we de komende jaren doorzetten. Dit is niet alleen goed voor milieu, mens en dier, het zorgt ook voor een schonere en aantrekkelijke leefomgeving. Ook hebben we al aandacht gevraagd voor betere luchtkwaliteit, leefstraten en een algeheel vuurwerkverbod.

De komende jaren willen we ons nog meer inzetten voor een schone leefomgeving, voor maatregelen die zorgen voor betere luchtkwaliteit en voor vermindering van zwerfafval zodat Leidschendam-Voorburg voor iedereen schoner en nog beter leefbaar wordt.

PROGRAMMAPUNTEN

- De gemeente gaat geen scholen, kinderdagverblijven en zorginstellingen bouwen op plekken waar de lucht te zeer vervuild is. GroenLinks wil dat er ook verbetering van de luchtkwaliteit komt bij scholen, kinderdagverblijven en zorginstellingen die er al zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat er iets gedaan wordt aan het verkeer op die plaatsen, want een groot deel van de fijnstof in onze gemeente komt van auto's.
- We streven ernaar dat de luchtkwaliteit in de gemeente in 2030 voldoet aan de nieuwe, strenge WHO-advieswaarden (advieswaarden 2021). Hiervoor meten we regelmatig de luchtkwaliteit en nemen we harde maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren.
- We willen een volledig verbod op consumentenvuurwerk in Leidschendam-Voorburg. Vuurwerk is te belastend voor mens en dier, de luchtkwaliteit en voor de hulpdiensten. Daarom zien we liever alternatieven, zoals een drone show.
- We zetten in op verlaging van de maximumsnelheid, dat is goed voor verbetering van de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de doorstroming van het verkeer. We brengen daarom de maximaal toegestane snelheid terug tot 30 km per uur binnen de bebouwde kom. Op straten zonder stoep kan dit zelfs terug naar 15 km per uur. Daarnaast maken we ons hard voor een verlaging van de maximumsnelheid op de snelwegen rond en in de gemeente.
- We voeren een milieuzone in en we maken meer straten waar de auto te gast is.

- We ondersteunen inwoners die een leefstraat willen inrichten. In een leefstraat richten bewoners tijdelijk hun straat op een creatieve en leefbare manier in. Ook is een leefstraat autovrij. Zo komt er ruimte vrij voor bewoners om elkaar te ontmoeten en kinderen rustig op straat te laten spelen. Leefstraten vinden plaats in een rustige periode, bijvoorbeeld de zomervakantie. De parkeerdruk ligt in die periode veel lager en het verkeer heeft er niet te veel last van.
- Geluidsoverlast gaan we tegen, zo willen we zo snel mogelijk geluidswerende voorzieningen tussen Vlietland en de A4 en maken we ons sterk voor betere voorzieningen langs de A4 tussen Prins-Clausplein en Knooppunt Ypenburg.
- We nemen initiatieven om luchtvervuiling door houtstok tegen te gaan.
- De gemeente komt met een programma om samen met bewoners en ondernemers zwerfafval aan te pakken. Zwerfafval zorgt niet alleen voor verminderde veiligheid en leefbaarheid van een buurt, maar trekt ook ratten en ander ongedierte aan die een bedreiging zijn voor de gezondheid. Er kan bijvoorbeeld meer gedaan worden om bijplaatsing van afval tegen te gaan, door te zorgen dat afvalcontainers op tijd geleegd worden, snel gerepareerd worden, en door mensen afvalparkjes te laten adopteren zodat er meer toezicht op is.
- Afval scheiden moet gemakkelijk worden voor alle inwoners, ook in de hoogbouw.
- Iedereen krijgt een scheidingstuintje in de buurt waar plastic, GFT, papier en glas gemakkelijk kunnen worden weggebracht. Restafval verbranden is duur, en zal steeds duurder worden. Door te investeren in afvalscheiding houden we de afvalstoffenheffing laag. Dit scheidingstuintje wordt door de gemeente goed beheerd en schoon gehouden.
- Bij nieuwbouw verplichten we de afkoppeling van de regenwaterafvoer. Het regenwater moet direct de grond in kunnen, zo ontlasten we ook het riool.



FIETSERS EN

VOETGANGERS

OP ÉÉN

VOETGANGERS EN FIETSERS STAAN VOOR GROENLINKS OP NUMMER ÉÉN

Dit is goed voor het milieu en fietsen en wandelen is ook nog eens heel ontspannend en gezond. Voor ons is het dan ook duidelijk: we gaan investeren in onze infrastructuur om fietsen en wandelen nog aantrekkelijker te maken. Na voetgangers en fietsers is ook het openbaar vervoer heel belangrijk voor duurzame mobiliteit, het draagt bij aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van onze gemeente. Waar fietsen en wandelen toenam tijdens de coronacrisis, nam het openbaar vervoer gebruik af. Wat ons betreft moeten we, zodra dit kan, zo snel mogelijk terug naar het oude niveau van voor corona. Met de komst van de extra woningen de komende jaren is aandacht voor openbaar vervoer daarnaast noodzakelijk.

Zoals we ons de afgelopen jaren al hebben ingezet, bijvoorbeeld voor meer ruimte voor fietsers, goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer en geen verhoging van openbaar vervoer tarieven, blijven we dit doen. Er zijn nog veel stappen te zetten door gebieden bereikbaar te maken die dat nu nog niet zijn en door het openbaar vervoer toegankelijk te maken voor iedereen.

Waar fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer meer ruimte in mogen nemen, mag wat GroenLinks betreft de auto minder ruimte innemen. GroenLinks is niet tegen de auto, maar we gaan voor bewust autogebruik. Dit betekent bijvoorbeeld meer deelauto's en schone auto's. We willen zo stevig investeren in openbaar vervoer, fietsen en lopen, dat het steeds gemakkelijker wordt om geen auto te bezitten.

PROGRAMMAPUNTEN

- De gemeente zet in op groei van het fietsgebruik met 50% tot 2040. Hiervoor verdubbelen we het bedrag voor fietsinfrastructuur in de begroting. We stimuleren het gebruik van deelfietsen en we breiden de snelfietsroutes uit zodat de gemeente nog beter bereikbaar is.
- Bij elk ruimtelijk plan wordt eerst gekeken naar goede voorzieningen en ontsluiting voor fietsers en voetgangers. Ook wordt er bij aanpassingen van wegen, vervanging van rioleringen en bij andere werkzaamheden in de openbare ruimte meer rekening gehouden met verbeteringen aan de fiets- en voetpaden en fietsvoorzieningen, tijdens de werkzaamheden en daarna.

- Er komen meer gratis fietsparkeerplekken bij openbare voorzieningen, winkels, scholen, bus- en tramhaltes en stations. In ieder geval komen er bij de Mall of the Netherlands gratis bewaakte fietsstallingen met mogelijkheid om de elektrische fiets op te laden. Daarnaast komen er ook meer fietsparkeerplekken op straat. Waar de fietsparkeerdruk hoog is, worden auto-parkeerplekken omgezet in fietsparkeerplekken en bijvoorbeeld door middel van vlonders of fietstrommels wordt gezorgd dat fietsers hun fiets veilig kunnen parkeren op straat. Inwoners krijgen ook de kans om dit zelf aan te vragen bij de gemeente.
- Bakfietsen en scooters mogen parkeren op een autoparkeerplaats, als ze binnen een straal van 20 meter niet op de stoep kunnen parkeren zonder de weg te blokkeren voor scootmobielen, kindervagens en rolstoelen. Hiermee voorkomen we dat bijvoorbeeld elektrische deel-scooters in de weg staan.
- We vergroten de aandacht voor veiliger fiets- en voetgangerspaden, vooral ook bij scholen. Dit betekent bijvoorbeeld breder maken van paden, geen losliggende stenen en vrij van obstakels, zoals scooters, geparkeerde auto's en bakfietsen. Ook willen we meer zebrapaden en plekken waar fietsers en voetgangers voorrang hebben. Deze paden worden regelmatig onderhouden.
- De gemeente gaat meer gebruik maken van bakfietsen en stimuleert dat bedrijven dit ook doen, bijvoorbeeld bij het legen van afvalbakken, het onderhoud van de groenvoorziening en het bezorgen van pakketten.
- Er komt in de komende raadsperiode een oplossing voor de slechte bereikbaarheid van bepaalde delen van de gemeente. Daarom zetten we ons in voor een openbaar vervoer verbinding richting Stompwijk en Leidschendam-Zuid. In ieder geval wordt geïnvesteerd in een tramhalte bij Overgoo met een halte in de Zeeliedenbuurt. Daarnaast wordt gekeken of bus 46 deels anders kan gaan rijden via de Prinsensingel en Noordsingel zodat ook deze straten beter bereikbaar worden.
- Alle openbaar vervoer haltes worden gecheckt op toegankelijkheid en goede voorzieningen, zoals correcte reizigersinformatie, overdekte haltes en groene daken. Iedereen moet met het openbaar vervoer kunnen. Waar haltes nog niet toegankelijk zijn, komt een plan hoe dit toegankelijk gemaakt gaat worden.
- We verbeteren de bereikbaarheid van de Mall of the Netherlands. Bijvoorbeeld door extra haltes van tram 19 te realiseren in de buurt van het parkeerterrein van ADO en te zorgen voor een combiticket met parkeren en een tramkaartje samen zodat mensen aangemoedigd worden de tram te nemen. Op drukke dagen en rond de feestdagen wordt gezorgd voor extra openbaar vervoer. Daarnaast wordt er beter gecommuniceerd over de huidige openbaar vervoer opties die er al zijn, zoals de tram vanaf Mariahoeve. Wat ons betreft hoort betaald parkeren (met ontheffing voor de omwonenden) ook tot de opties.

- Iedereen moet toegang hebben tot duurzaam vervoer, ook wie weinig te besteden heeft. Daarom voeren we een goedkoop busabonnement of gunstige vervoersarrangementen in voor mensen die minder te besteden hebben.
- Er liggen plannen om een Lightrail van de Haagse Binckhorst naar station Voorburg aan te leggen en later door te trekken over de Vliet naar Zoetermeer of Rotterdam. Wanneer deze lijn eindigt op station Voorburg, zijn er aanvullende maatregelen nodig om hinder voor omwonenden te verminderen. Wat GroenLinks betreft gaat deze lijn ondergronds, als deze wordt doorgetrokken.
- Bewoners moeten in hun wijk kunnen parkeren. Daarom voeren we betaald parkeren in voor wijken waar de parkeerdruk hoog is, zoals in de buurt van winkelgebieden en aan de grenzen met Rijswijk en Den Haag. We regelen parkeervergunningen voor wijkbewoners. Voor elke extra auto maken we de parkeervergunning duurder.
- We onderzoeken of het Damcentrum autovrij kan worden.
- We stimuleren schone auto's en deelauto's. De hoeveelheid laadpalen wordt verdubbeld en iedereen die een laadpaal wil en daar ruimte voor heeft, kan deze gratis krijgen bij de gemeente. Daarnaast mogen elektrische deelauto's overal in de gemeente gratis parkeren. De gemeente geeft hierbij ook het goede voorbeeld, het gehele wagenpark wordt elektrisch.
- We verlagen de parkeernorm bij nieuwbouw. De huidige parkeernorm maakt woningen soms onnodig duurder. Op plekken met goede fietsvoorzieningen en openbaar vervoer kan de parkeernorm nog verder naar beneden.
- Waar mogelijk maken we wegen eenrichtingsverkeer en snorfietsen, brommers en scooters rijden voortaan op de rijbaan.



MEER GROEN VOOR

MENS EN DIER

DE NATUUR HEBBEN WE HARD NODIG

Groen in de directe leefomgeving heeft een positieve invloed op het welzijn en functioneren van mensen en dieren. Waar te weinig groen is, ontstaat hittestress in de zomer. Dat kan zelfs dodelijke gevolgen hebben voor mensen met een zwakkere gezondheid. Dit betekent dat natuur en biodiversiteit niet alleen binnen natuurgebieden versterkt moet worden, maar overal: binnen de woonkernen, op het platteland buiten de natuurgebieden en in de wateren. Er is geen alternatief. Als we zo doorgaan, dreigt de komende decennia een miljoen planten- en diersoorten uit te sterven.

Wij zeggen het al langer: meer groen is noodzakelijk. Gras en aarde vangen regenwater op. Bomen en water koelen straten en pleinen in de zomer af en dempen bovendien verkeerslawaaï. GroenLinks ziet graag dat de gemeente hier samen met de inwoners aan werkt. Er wordt meer groen in plaats van steen toegevoegd en we helpen inwoners om ook bij te dragen aan het vergroenen van Leidschendam-Voorburg. Door meer natuur te creëren en het bestaande groen beter te onderhouden, krijgen dieren meer ruimte en wordt de biodiversiteit verbeterd waardoor ook het groen meer gaat leven.

GroenLinks strijdt voor een diervriendelijke gemeente en voor het recht op een groene leefomgeving voor en van ons allemaal, eerlijk verdeeld over alle wijken.

PROGRAMMAPUNTEN

- Iedereen heeft recht op groen. We werken toe naar een gemeente waar iedere inwoner op maximaal 350 meter een groene openbare omgeving tot de beschikking heeft. We leggen meer (groene) speel- en ontspanningsplekken aan en alle scholen krijgen een groen schoolplein. Inwoners, verenigingen en bedrijven worden gestimuleerd en geholpen bij het vergroenen van hun straat, terrein of buurt, bijvoorbeeld bij initiatieven als buurttuinen, moestuinen op braakliggende terreinen en het zelfbeheer van groen.
- Zoveel mogelijk boomspiegels worden omgeplant naar groene boomtuintjes. Die vergroten de leefomgeving van veel soorten bodemdieren en het heeft ook veel voordelen voor het klimaat. Meer groen maakt de stad tijdens warme zomers wat koeler. Ook houden de planten het regenwater beter vast. Daarnaast ziet een boomtuin in de straat er vrolijker en sfeervol uit.
- We willen meer bomen in de gemeente. Daarom kan elke inwoner en ondernemer een gratis boom aanvragen bij de gemeente. We willen ook dat er meer bomen behouden blijven, dus bomen worden verplaatst als ze toch echt weg moeten op de plek waar ze staan, zowel voor de gemeente als particulieren en bedrijven. Bestaand groen laten we groen. Bomen worden alleen gekapt bij gevaarlijke situaties. Bovendien wordt een vergunning nodig om bomen te kappen met een bredere omtrek dan 25 cm.

- De gemeente gaat zich nog meer inzetten voor bijen, hommels, vlinders en andere insecten door de biodiversiteit te stimuleren, onder meer door het verminderd maaien van delen van onze oevers en bermen. Onze parken, bermen en andere groene plekken worden voortaan verzorgd en aangelegd volgens de principes van ecologisch beheer, waarbij bijvoorbeeld niet alle knotwilgen tegelijk geknot worden, maar om en om. Zoals bij Kleurkeur, ontwikkeld door De Vlinderstichting en Stichting Groenkeur.
- We wijzen plekken aan voor 'Tiny Forests' om de biodiversiteit extra te versterken. Dit zijn dichtbegroeide bosjes van minimaal 100 vierkante meter, met uitsluitend inheemse boomsoorten.
- Er komt een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid. Vegetarisch eten wordt de standaard binnen de gemeentelijke organisatie. Dat wil zeggen: op bijeenkomsten en in het bedrijfsrestaurant worden verschillende vegetarische opties aangeboden, en één optie met vlees of vis. Als maar één optie wordt geboden, is die vegetarisch.
- Ook op scholen, bij andere partners van de gemeente en bij evenementen moedigen wij het eten van gezonde, vegetarische en duurzaam geproduceerde voeding aan. De gemeente geeft het goede voorbeeld door alleen biologische en dierproefvrije producten te kopen.
- De gemeente blijft groene initiatieven ondersteunen, zoals Stadstuin Rusthout, het Centrum voor Duurzaamheid, stadsboerderij Essesteijn, stadsboerderij Vreugd en Rust en de Groene Basis en we stimuleren dat mensen langs kunnen gaan om te zien waar hun eten vandaan komt. Ook willen we meer pluktuinen in de gemeente waar inwoners gratis bijvoorbeeld bloemen, fruit of kruiden kunnen plukken.
- We stimuleren duurzame en biologische landbouw. In gebiedsvisies scheppen we voorwaarden voor duurzame landbouw door onder andere het gebruik van landbouwgif en kunstmest te verbieden. Daarnaast maken we regels voor goed bodembeheer om uitdroging te voorkomen.
- We verruimen de subsidies voor groene maatregelen, zoals groene daken en zorgen ook als gemeente voor meer groene daken op gemeentelijke gebouwen.
- Voor ontwikkelaars die bouwprojecten willen aangaan in onze gemeente geldt het 'ja, tenzij'-principe: zij moeten aangeven waarom er geen groene daken of andere klimaatadaptieve maatregelen mogelijk zijn, in plaats van andersom. Er wordt altijd natuurinclusief gebouwd, zo wordt er ook gezorgd voor groen en ruimte voor vogels, insecten en vleermuizen.



EERLIJKE ZORG

VOOR GROENLINKS IS GEZOND ZIJN MEER DAN NIET ZIEK ZIJN

Het betekent lekker in je vel zitten, controle hebben over je leven en meedoen zoals jij dat wil. Een goede gezondheid hangt daarom samen met een zinvolle dagbesteding, groene leefomgeving, schone lucht, gezond eten en ontspanning. Ziek worden, je baan verliezen, in de schulden zitten of je huis kwijtraken. Het kan iedereen overkomen. GroenLinks vindt dat je elkaar in zulke situaties moet helpen. Bij GroenLinks valt niemand buiten de boot. Iedereen verdient goede zorg, hulp bij problemen en waardige opvang als dat nodig is.

We investeren daarom in preventie in de breedste zin van het woord. Omdat wij geloven dat voorkomen beter is dan genezen en omdat dit bijdraagt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. Alle inwoners horen een gelijke kans te hebben op een goede gezondheid. Toch zijn er nu verschillen in de gezondheid tussen groepen inwoners. Om deze verschillen effectief aan te pakken zijn een langetermijnaanpak en een integrale benadering nodig.

We willen dat het normaal is om hulp te vragen. Wanneer er zorg nodig is, geven we die zo snel mogelijk, aan iedereen. Zo voorkomen we dat problemen erger worden. We geven zorg- en hulpverleners de ruimte om te doen wat nodig is en luisteren naar de wensen en behoeften van inwoners. De gemeente kan geen mentale of fysieke beperkingen wegnemen of ziektes genezen. Maar de gemeente kan wél hulp bieden en zorgen dat iedere inwoner ook de zorg krijgt die zij, hij of hen nodig heeft. Hierbij wordt mantelzorg ook gezien als onmisbare pijler in de zorg.

PROGRAMMAPUNTEN

- Allerlei zaken kunnen invloed hebben op iemands gezondheid, zoals gezinssituatie, schoolomgeving, armoede en huisvesting. Daarom kijken we verder dan alleen het probleem waarmee iemand zich meldt om niet alleen dat probleem, maar ook de onderliggende oorzaken en de gevolgen voor iemands gezondheid aan te pakken. Hierbij hebben we ook aandacht voor mentale gezondheid.
- We investeren in jeugdzorg en zetten in op betere jeugdzorg en op preventie, bijvoorbeeld door het versterken van jeugdgezondheidszorg. Er komt extra aandacht voor ggz-jeugdzorg en regionale samenwerkingen bij zware en ingewikkelde jeugdzorg.
- Een veilige en gezonde jeugd is cruciaal voor een kansrijke start. Daarom gaan wij investeren in preventief jongerenwerk. We willen ook meer aandacht voor de gevolgen op de lange termijn voor de sociaaleconomische positie van kansarme kinderen en jongeren.

- Steeds meer mensen hebben te maken met een psychische kwetsbaarheid, burn-out of andere mentale problemen. We willen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zich thuis voelen in hun wijk. We zetten daarom in op hulp- en ondersteuning die daarvoor zorgt. Ook maken we mentale gezondheid bespreekbaar, zodat er minder taboe op ligt.
- Aandacht voor de impact van eenzaamheid is nodig en kan voorkomen bij allerlei leeftijden. Veel mensen hebben het moeilijk gehad door het langdurig thuiszitten. We steunen initiatieven financieel of in kennis om eenzaamheid tegen te gaan. Het aanbod van sociale activiteiten en de bekendheid hiervan is belangrijk.
- De gemeente gaat meer, begrijpelijker en actiever informatie verstrekken over alle mogelijkheden binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de WMO. Dit is de wet waarin is vastgelegd dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Zo zullen bijvoorbeeld alle ouderen minimaal een keer door de gemeente worden bezocht om informatie te verstrekken en zorgbehoefte te bepalen. Het beschikbare geld kan hierdoor optimaal worden ingezet.
- We pleiten voor versterking van de lokale welzijnsinstellingen, omdat lokale kennis van de sociale structuur van wijken en van netwerken van personen tot betere toepassing en invulling van het gemeentelijk beleid leidt. Waar dit nodig is vergroten we de kennis van lokale zorgwerkers over bijvoorbeeld seksuele ontwikkeling, autisme en culturele verschillen door meer inzet van ervaringsdeskundigen.
- We laten de groepen om wie het gaat altijd volwaardige gesprekspartner zijn als we beleid maken, bijvoorbeeld op het gebied van jeugd, welzijn en zorg.
- Zorgvoorzieningen worden toegankelijker. We behandelen elke hulpvraag snel, maken formulieren simpeler en het contact met de instanties persoonlijker.
- Mantelzorgers verdienen meer steun. We betrekken hen bij de zorgvraag, zorgen dat het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers zichtbaar, vindbaar en actueel is, zetten tijdig ‘respijtzorg’ in en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers.



MET ELKAAR EN

VOOR ELKAAR

DOOR DINGEN MET ELKAAR EN VOOR ELKAAR TE DOEN, VOELEN MENSEN ZICH BETER, POSITIEVER EN GEZONDER

Sociaal contact, ontmoeting en verbinding zijn het fundament van een samenleving en een gemeenschap. Sociaal contact maakt dat mensen zich minder eenzaam voelen en meer gewaardeerd in hun omgeving. De verbinding met wijk en gemeente wordt erdoor versterkt. We moeten drempels wegnemen en dat doe je meestal niet met grote nieuwe dingen, dat doe je juist met kleine bekende dingen. Dat doe je bijvoorbeeld door koffie te gaan drinken met de burens in het wijkgebouw, door de bibliotheek binnen te wandelen of door sporten bij een sportclub.

Er zijn veel organisaties en initiatieven in de gemeente die voor verbinding zorgen, zoals theaters, wijkverenigingen, sportclubs en religieuze ontmoetingsplaatsen. We hebben veel waardering voor de mensen achter deze organisaties en we vinden het van groot belang dat mensen die iets voor een ander doen hiervoor de waardering krijgen die zij verdienen, of deze mensen nu betaald worden of niet. Zonder de 25.000 vrijwilligers in onze gemeente zouden delen van onze gemeenschap instorten. Het ondersteunen van maatschappelijke organisaties gaat hand in hand met een goed vrijwilligersbeleid.

We hebben altijd onze steun uitgesproken voor lokale organisaties op het gebied van cultuur, sport en de wijk. De komende jaren willen we vooral zorgen dat drempels weggenomen worden en dat sociale, culturele en sportieve initiatieven toegankelijk zijn voor iedereen. Zodat we veel meer met en voor elkaar kunnen doen.

PROGRAMMAPUNTEN

- Wijkverenigingen en wijkcentra krijgen extra ondersteuning, dit zijn belangrijke bestaande netwerken. Zij spelen een grote rol in het bij elkaar brengen van mensen en verlagen de drempels hiervoor.
- We vinden het belangrijk dat er voor jongeren genoeg mogelijkheden zijn om zich te vermaken en een goed sociaal netwerk op te bouwen in de gemeente. Daar maken we ons de komende periode hard voor en we gaan in gesprek met lokale organisaties om dit mogelijk te maken.
- Er komt een gemeentelijk vrijwilligersbeleid, met daarin onder meer een visie op de waarde van vrijwilligers(werk), maatregelen om organisaties en vrijwilligers te ondersteunen en actief te bedanken.
- We maken het makkelijker voor mensen om te bewegen. Dit doen we door meer fitness-plekken en toegankelijke wandelroutes te realiseren, het ondersteunen van sportverenigingen en het stimuleren van bewegingsonderwijs bij scholen.

- Gratis schoolzwemles wordt opnieuw ingevoerd, zodat alle kinderen op jonge leeftijd leren zwemmen.
- We maken meer geld vrij voor kinderen en jongeren uit gezinnen met een kleine beurs, zodat ook zij op muziekles kunnen of lid kunnen worden van een sportclub. Wij breiden de financiële steun hiervoor uit zodat ieder kind en elke jongere zich kan ontwikkelen.
- De kunst- en cultuursector blijven we steunen. Zeker in tijden van corona heeft de culturele sector het niet makkelijk gehad, dus waar nodig bieden we extra ondersteuning.
- Kunst- en culturaanbod wordt voor iedereen toegankelijk; arm en rijk, jong en oud.
- We stimuleren cultuur en cultureel ondernemerschap. We pleiten voor inkomensondersteuning van (beginnende) kunstenaars. Broedplaatsen voor kunstenaars en creatieve makers steunen we. Leegstaande panden kunnen als experimenteerplekken ter beschikking gesteld worden aan kunstenaars en creatieve makers.
- De gemeente gaat meer kunst in de publieke ruimte opnemen en beheren. In samenwerking met kunstenaars en wijkbewoners worden saaie of onveilige plekken met (straat)kunst aantrekkelijker gemaakt, zoals nu al gedaan is bij de fietstunnel bij Mariahoeve.
- We zetten de lijn voor een toekomstbestendige bibliotheek voort, naast het uitlenen van boeken blijft de maatschappelijke functie van de bibliotheek erg belangrijk.



LEIDSCHENDAM-

VOORBURG VAN

ONS ALLEMAAL

GROENLINKS STAAT VOOR EEN VEILIGE GEMEENTE WAARIN IEDEREEN ZICHZELF KAN ZIJN

De gemeente is voor iedereen. We tolereren geen racisme, seksisme, validisme, of welke vorm van discriminatie dan ook. We dragen dit actief uit en sporen ook andere organisaties aan om op te treden tegen uitsluiting en discriminatie. Toegankelijkheid is hierbij een belangrijk thema. GroenLinks pleit voor toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een handicap, maar bijvoorbeeld ook voor inclusief taalgebruik. Zo zorgen we dat iedereen in deze gemeente vrij is en zich thuis voelt.

Een inclusieve gemeente is ook een veilige gemeente. Daarom verbeteren we de veiligheid door de hele gemeente. Daarbij praten we met de vertegenwoordigers van verschillende doelgroepen, om te zorgen dat zoveel mogelijk ervaringen worden meegenomen wanneer we de veiligheid verbeteren.

Bij al het beleid dat de gemeente maakt, blijft het belangrijk om te overleggen met de mensen zelf, zij weten namelijk het beste wat ze nodig hebben en waar ze tegenaan lopen. De grote diversiteit aan mensen zorgt ook voor een diversiteit aan meningen. Daarom zetten we ons in dat iedereen gehoord wordt en dat iedereen mag meepraten. We maken het beleid niet alleen voor inwoners, maar juist samen met inwoners.

PROGRAMMAPUNTEN

- De gemeente bestaat uit een diverse groep inwoners. Dit betekent dat inclusiviteit terugkomt door het hele gemeentelijke beleid. Om tot dit beleid te komen, wordt er nauw samengewerkt met de lokale gemeenschap en belangenorganisaties.
- De gemeente communiceert genderinclusief. Daarnaast worden bij formulieren niet meer standaard gevraagd naar iemands gender. Waar dit toch noodzakelijk is, wordt het naast de opties 'man' en 'vrouw' mogelijk om iets anders in te vullen en kunnen inwoners zelf kiezen hoe ze aangesproken willen worden.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld als werkgever en zet zich in voor een werkvloer zonder racisme, seksisme, validisme en andere vormen van discriminatie. Alle ambtenaren van de gemeente en alle politici worden jaarlijks uitgenodigd voor een training die hen helpt zich bewust te worden van (onvermoede) vooroordelen en discriminatie en die handvatten biedt om daartegen op te treden in de praktijk. Inclusief denken en handelen is iets wat je oefent in de dagelijkse omgang van mens tot mens.

- De gemeente ondersteunt voorlichting op scholen over onderwerpen zoals migratie, genderdiversiteit, mensenrechten, racisme, discriminatie en het slavernijverleden en ondersteunt leerlingen die een GSA (Gender and Sexuality Alliance) op willen zetten.
- Er komen meer openbare en rolstoeltoegankelijke toiletten. Daarnaast komen er openbaar toegankelijke lactatieruimtes in alle winkelgebieden en in alle gemeentelijke openbare gebouwen, zodat mensen die borstvoeding geven zich in het openbaar kunnen begeven in de wetenschap dat zij veilig kunnen kolven of voeden wanneer dat nodig is.
- We maken prioriteit van het opsporen en strafrechtelijk vervolgen van individuen en organisaties die discrimineren. Uitgaansgelegenheden die zich schuldig maken aan discriminatie krijgen een waarschuwing en verliezen daarna tijdelijk hun vergunning.
- Migranten met een verblijfsvergunning worden zo snel mogelijk aan woonruimte en integratiebegeleiding geholpen. Daarbij geven we uitgewezen asielzoekers in nood ondersteuning en opvang.
- Er komt een lokale agenda voor het verbeteren van de positie van chronisch zieken en gehandicapte mensen. Ook wordt een toegankelijkheidsambassadeur benoemt die actief ervaringen en ideeën ophaalt bij inwoners hoe de gemeente toegankelijker kan. Hierbij kan ook goed samengewerkt worden met Platform Gehandicapten.
- De nieuwe raadzaal wordt toegankelijk voor alle inwoners. Iedereen moet volksvertegenwoordiger kunnen worden of plaats kunnen nemen in het publiek.
- We verkleinen de afstand tussen de gemeente en de inwoner door meer samenwerking met inwoners, bijvoorbeeld via burgerberaden en burgerbegrotingen. En ook door inwoners tijdig, volledig, juist en op een laagdrempelige manier te betrekken bij alle veranderingen die hen aangaan. Er komt ook meer voorlichting over de manieren waarop inwoners invloed kunnen uitoefenen op beleid in de gemeente.
- We betrekken jongeren actief, zoals door samenwerking met alle middelbare scholen en de oprichting van een jongerenraad.

- Alle communicatie van de gemeente is in begrijpelijk Nederlands op B1 niveau en waar dit nodig is ook in andere talen voor de inwoners die nog niet alles in het Nederlands begrijpen. Dit gebeurt op alle niveaus van de gemeentelijke communicatie, in brieven naar de inwoners, op sociale media en in de stukken voor de gemeenteraad. Alle openbare communicatie moet daarnaast toegankelijk zijn voor iedereen, dus de gemeente zorgt voor een voorleesfunctie op de website. Ook maakt de gemeente de website en formulieren eenvoudiger en gebruiksvriendelijk. Aanvragen kunnen niet alleen digitaal, maar ook telefonisch of aan het loket gedaan worden. Inwoners worden niet gestraft voor vergissingen en de gemeente staat open voor ideeën en klachten.
- Elke wijk krijgt een wijkbudget zodat bewoners zelf met ideeën kunnen komen en uit kunnen voeren, met hulp van de gemeente bij de uitvoering. Inwoners krijgen ook het ‘Right to Challenge’, het recht om een alternatieve aanpak voor te stellen voor publieke doelen in hun omgeving. Daarnaast moet het makkelijker worden om subsidie aan te vragen voor projecten.
- Elke wijk heeft een goed benaderbare wijkagent die zich samen met de wijkambassadeurs en bewoners op een sociale manier inzetten voor een veilige wijk. Zorg dragen voor de veiligheid van alle inwoners van een wijk is belangrijk werk, waar de gemeente in moet investeren.
- Het wordt gemakkelijker en laagdrempeliger om aangifte te doen, bijvoorbeeld van discriminatie, en er wordt altijd teruggekoppeld wat er met de aangifte is gedaan. De politie verleent goede nazorg en blijft laagdrempelig bereikbaar voor de betrokken personen. Slachtoffers, van bijvoorbeeld zedendelicten en huiselijk geweld, worden altijd serieus genomen. De politieke kijkt samen met de slachtoffers welke acties hun veiligheid versterken.
- Fietspaden, voetpaden en parkeerplaatsen zijn overzichtelijk ingericht en goed verlicht. Zo kunnen we ook ‘s avonds en ‘s nachts veilig over straat.
- We zien erop toe dat de politie alle burgers gelijkwaardig behandelt. Etnisch profileren accepteren we niet.
- Camerabewaking wordt alleen ingezet als het écht nodig is, bijvoorbeeld wanneer gevreesd wordt dat herhaaldelijk ernstige misdrijven worden gepleegd.



HOE GAAN WE

HET BETALEN?

WE HEBBEN AMBITIEUZE PLANNEN

Dat is hard nodig, want de gemeente veranderen gaat niet zomaar. Vanzelfsprekend zullen we de veranderingen die we voorstellen moeten betalen. Daarom stellen we een aantal maatregelen voor om onze plannen te kunnen betalen. De drie belangrijkste maatregelen leggen we hieronder uit.

Allereerst voeren we betaald parkeren in. Dit doen we in die gebieden waar nu de parkeerdruk hoog is. Maar ook in gebieden aan de grens met Rijswijk en Den Haag omdat daar wel betaald parkeren van kracht is. Daardoor parkeren inwoners uit die gemeenten in de woonwijken van Voorburg. In vrijwel alle gemeenten van Nederland is parkeren niet gratis. Dat is ook niet zo gek omdat het om kostbare grond gaat, die ook voor veel andere maatschappelijke functies ingezet kan worden: van groen tot fietspaden.

Door anders om te gaan met autoverkeer en autoparkeerplaatsen, kunnen we veel geld besparen. Het geld dat we nu besteden aan het aanleggen en onderhouden autowegen en autoparkeerplaatsen, besteedt GroenLinks liever aan het aanleggen en onderhouden van fietspaden, voetpaden, openbaar vervoer en openbaar groen.

Daarnaast brengen we de onroerendezaakbelasting (OZB) omhoog naar het landelijk gemiddelde. Wie dat niet kan betalen, kan kwijtschelding aanvragen. Maar het is belangrijk om te erkennen dat goede voorzieningen geld kosten.

Tot slot toetsen we de persoonlijke draagkracht van mensen die maatschappelijke voorzieningen aanvragen. Wie sociale voorzieningen gemakkelijk zelf zou kunnen betalen of organiseren, hoeft immers geen beroep te doen op de gemeente. Op dit moment maken inwoners met inkomens tussen de 50.000 en 100.000 euro gebruik van bijvoorbeeld de huishoudelijke ondersteuning. Bepaalde vormen van maatschappelijke ondersteuning kunnen deze inwoners zelf betalen.

ONZE KANDIDATEN

1. Marie-Christine van der Gronde
2. Natalie van Weers
3. Kees Elenbaas
4. Iris Feld
5. Danique de Prez
6. Michiel van der Heiden
7. Ans Serieze
8. Janine van der Leeuw
9. Geert van Rhee
10. Frank Bus
11. Henk Knoester
12. Margreet Wapenaar
13. Jeroen van Rossum
14. Floor Kist



COLOFON

Programmacommissie

Danique de Prez en Janine van der Leeuw

Met speciale dank aan

Jip Barreveld, Marie-Christine van der Gronde, Jeroen van Rossum, Floor Kist, Natalie van Weers, Henk Knoester, Mariette Sanderse, Geert van Rhee, Mary Kachavos en Vicky van der Krogt

Vormgeving

Elena de Prez

Foto's

Caecilia Rasch: Pagina 3

Henk Knoester: Pagina 11, 14, 17, 20, 23, 27, 42

Elena de Prez: Pagina 33

Beeldbank GroenLinks: Pagina 7, 30

We willen daarnaast iedereen bedanken die heeft geholpen dit programma tot stand te brengen!

Dit programma is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van 1 december 2021

